

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Ekonomická fakulta

Katedra účetnictví a financí

Teze bakalářské práce

Analýza nákladů, výnosů a výsledku hospodaření v kapitálové společnosti

Vypracoval: Kristýna Zelinková

Vedoucí práce: Ing. Hana Hlaváčková

České Budějovice

2023

Klíčová slova: výsledek hospodaření, náklady a výnosy, daň z příjmů

Anotace: Výkaz zisku a ztráty je jednou z hlavních součástí účetní závěrky. Stavebními kameny tohoto výkazu jsou náklady a výnosy, díky kterým zjistí účetní jednotka, zda se za daný účetní období dostane do zisku či ztráty. Pro účetní jednotky je ale důležitá také daňová povinnost, která se ve výpočtu čistého výsledku hospodaření zjišťuje. Na základě účetní závěrky je možné provádět pro podniky analýzy, díky kterým se můžou dále podniky řídit a dostat se v příštích účetních obdobích do zisku či vyššího výsledku hospodaření. Pro bakalářskou práci je použita vertikální analýza, která porovnává hodnoty v různých obdobích. Následně se porovnaly hodnoty ukazatelů z finanční analýzy, zhodnotily se výsledky a zároveň byla navržena opatření na úsporu nákladů.

Cíl práce

Hlavním cílem bakalářské práce je zkoumání vývoje nákladů, výnosů a výsledku hospodaření za sledované období 2018 – 2021 ve vybrané kapitálové společnosti. Na základě výsledků přichází jejich zhodnocení a případné navržení opatření na úsporu nákladů.

Metodický postup

Vybraná účetní jednotka pro analyzování výsledku hospodaření je penzion Veverčí dvůr, s. r. o., jehož hlavní podnikatelskou činností je služba v podobě poskytování ubytování. Společnost také provozuje v letních měsících kukuřičné bludiště pod názvem Léto v kukuřici v blízkosti penzionu Veverčí dvůr.

Prvním bodem bakalářské práce bylo vypracování teoretické části potřebné pro část praktickou. K vypracování teoretické části bakalářské práce bylo čerpáno z odborné literatury a internetu. Teoretická část se zabývala strukturou a členěním výkazu zisku a ztráty, členěním nákladů a výnosů a zjištěním účetního výsledku hospodaření. Dále byly představeny daně kapitálové společnosti. Tou nejdůležitější pro účetní jednotky je daň z příjmů. Pro výpočet daně z příjmů se musí příjmy rozlišit do skupin, kde jsou příjmy předmětem daně, kde nejsou a které příjmy jsou osvobozené od daně podle zákona o dani z příjmů.

V praktické části mohla přijít aplikace teoretických znalostí na vybrané společnosti penzion Veverčí dvůr, s.r.o. Nejprve byla představena společnost a popsána její hlavní činnost. Dále byly rozebrané a popsané jednotlivé provozní a finanční náklady, výnosy a jejich analytická evidence, díky které se stala analýza konkrétnější. Pro zkoumání dat byla použita vertikální analýza. V dalším kroku zkoumání byla využita analýza vybraných ukazatelů finanční analýzy.

Výsledky

V tomto bloku jsou vyobrazeny tabulky s hodnotami získané z účetní závěrky a od manažerky společnosti. První tabulka rozděluje náklady a výnosy do hlavních skupin provozních a finančních nákladů a výnosů ve sledovaném období.

Tabulka 1: Výkaz zisku a ztráty (v tis. Kč)

Rok	2018	2019	2020	2021
Náklady	2779	3070	3346	3716
• Provozní náklady	2765	3062	3331	3706
• Finanční náklady	14	8	15	10
Výnosy	3146	3327	3597	3985
• Provozní výnosy	3146	3327	3597	3985
• Finanční výnosy	0	0	0	0
VH před zdaněním	367	257	251	269
• Provozní VH	381	265	266	279
• Finanční VH	-14	-8	-15	-10
VH po zdanění	320	203	198	209

Zdroj: převzato a upraveno www.justice.cz

Nejvíce se soustředí bakalářská práce na položky s nejvyšší hodnotou, které mají také nejvyšší vliv na výsledek hospodaření. Jelikož hlavní činností účetní jednotky je poskytování služeb, tak zde analýza nahlíží nejvíce.

Vývoj provozních nákladů

Tabulka 2: Vývoj provozních nákladů v %

Provozní náklady	2018	2019	2020	2021
	V %			
Náklady vynaložené na prodané zboží	8,39 %	0 %	0 %	0 %
Spotřeba materiálu a energie	23,15 %	27,70 %	32,17 %	29,64 %
Služby	32,15 %	35,49 %	30,97 %	29,26 %
Osobní náklady	29,08 %	29,48 %	27,76 %	31,15 %
Daně a poplatky	1,45 %	0,26 %	1,44 %	0,94 %
Úprava hodnot v provozní oblasti	5,21 %	5,68 %	6,94 %	8,38 %
Jiné provozní náklady	0,58 %	1,39 %	0,72 %	0,62 %
Provozní náklady celkem	100 %	100 %	100 %	100 %

Zdroj: vlastní zpracování

Největší podíl na celkových provozních nákladech mají položky spotřeba a materiálu, služby a osobní náklady. Tyto 3 položky se pohybují přibližně kolem 30 % za celé sledované období. Menší výkyvy se zde vyskytují, ale nejsou tak dramatické. Dohromady ale tvoří téměř 100 % na celkových provozních nákladech.

Spotřeba materiálu a energie

Spotřeba materiálu a energie je rozdělena do dvou středisek. Prvním střediskem je samotný penzion a druhým letní areál Léto v kukuřici. Větší spotřeba těchto položek probíhá nejvíce v letních měsících, kdy je společnost nejvýstižnější. Do podpoložek v podobě analytické evidence se řadily reklamní předměty, pracovní oděvy, drobný majetek, pohonné hmoty, potraviny, elektřina a zemní plyn.

Služby

Největším podílem ve službách hraje položka nájem. Nájem v podobě poskytnutí budovy hradí penzion Veverčí dvůr v hodnotě 30 000 Kč za měsíc společnosti Sonata finance a.s. V procentním podílu na celkových službách je to přibližně 33 %. Další položky, které jsou obsažené ve službách se řadí opravy a udržování, telefon, internet, ostatní služby, reklama a účetní služby.

Osobní náklady

Každým rokem ve společnosti přibývají zaměstnanci. Jedná se převážně o zaměstnance na dohodu o provedení práce pro letní sezonu. Osobní náklady tímto rostou. Dalším důvodem rostoucích nákladů je navyšování minimální mzdy, od které se vše odvíjí. V roce 2018 měla společnost v průměru 4 zaměstnance, v roce 2019 9 zaměstnanců, v roce 2020 8 zaměstnanců a v roce 2021 znovu 9 zaměstnanců.

Vývoj finančních nákladů

Podnik neeviduje tak vysoké finanční náklady jako ty provozní. V poměru na celkovém výsledku hospodaření nemají téměř žádný vliv. Představují především náklady z využívání platebních terminálů a celkově z platebního styku.

Vývoj provozních výnosů

Následující část se bude týkat provozních výnosů ve sledovaném období. Pro analýzu byla použita vertikální analýza a data získána z výsledku hospodaření účetní jednotky a doplňující informace od manažerky penzionu. Tabulka níže podává informace o procentním podílu jednotlivých položek na celkových provozních výnosech.

Tabulka 3: Vývoj provozních výnosů v %

Provozní výnosy	2018	2019	2020	2021
	V %			
Tržby z prodeje výrobků a služeb	87,25 %	99,94 %	92,60 %	76,79 %
Tržby za prodej zboží	12,62 %	0 %	0,34 %	11,72 %
Ostatní provozní výnosy	0,13 %	0,06 %	7,06 %	11,49 %
Provozní výnosy celkem	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %

Zdroj: vlastní zpracování

Tržby z prodeje výrobků a služeb

Tržby z prodeje výrobků a služeb mají ve sledovaném období největší podíl na celkových provozních výnosech. Podíl této položky se pohybuje kolem 90 %. Tržby z prodeje výrobků a služeb jsou získávány ze dvou středisek. Prvním je penzion a druhým kukuřičné bludiště provozované pouze v letních měsících.

Tržby za prodej zboží

V roce 2019 se o tržbách za prodej zboží neúčtovalo. V roce 2020 začala účetní jednotka prodávat zboží ubytovaným i nad rámec služeb a nadcházející rok 2021 se prodávaly vlastní výrobky a zboží v obou účetních střediscích.

Ostatní provozní výnosy

Nejvyšší celkové hodnoty vyšplhaly v posledním roce, kdy tím hlavním aspektem bylo čerpání dotací Antivirus a COVID Ubytování.

Vývoj finančních výnosů

Finanční výnosy obsahují položku pouze s úroky, které se získávají z peněžních prostředků vedených na účtech u finančních institucí. Jejich hodnoty nevykazují v podílu na celkových výnosech žádné vysoké částky.

Transformace výsledku hospodaření před zdaněním na základ daně

Po zjištění výsledku hospodaření před zdaněním má účetní jednotka za úkol vypočítat daň z příjmů právnických osob, kterou následně musí zaúčtovat a odvést. Prvním krokem pro

výpočet základu daně je důležité upravit výsledek hospodaření o náklady a výnosy, které nespadají do základu daně. U penzionu Veverčí dvůr, s. r. o. se jedná o nákladové účty:

- 513 – Náklady na reprezentaci
- 543 – Dary
- 545 – Pokuty a penále
- 548 – Daňově neuznatelné náklady

Účetní odpisy základ daně nijak neovlivňují, jelikož se rovnají daňovým. V roce 2019 a 2020 si účetní jednotka odečetla bezúplatné plnění podle § 20 odst. 8 ZDP. Slevu na dani penzion Veverčí dvůr, s.r.o. neuplatňuje.

Výsledek hospodaření po zdanění

Za sledované období se dostal po každé hospodářský výsledek do kladných hodnot. O tom, jak dále nakládá penzion Veverčí dvůr, s.r.o. se ziskem za sledované období, rozhoduje jednatel společnosti. V každém roce byl čistý výsledek hospodaření zaúčtovaný na účet 428 *nerozdělený zisk nebo neuhrazená ztráta minulých let*. Dále se výsledný zisk z činnosti vkládá do oprav a obnovy majetku a případného rozvoje společnosti.

Analýza finančních ukazatelů

V případě komplexního zkoumání společnosti jsou další nezbytnou součástí vybrané poměrové finanční ukazatelé. Pro tento typ analýzy byly zvoleny ukazatelé, který mají obsaženy hodnoty z výkazu zisku a ztráty. Jednalo se především o položky jako náklady, tržby a čistý výsledek hospodaření. Následující tabulka představuje vybrané poměrové ukazatele s hodnotami ve sledovaném období.

Tabulka 4: Analýza finančních ukazatelů

Finanční ukazatel	Rok			
	2018	2019	2020	2021
Rentabilita tržeb (ROS)	10,2 %	6,1 %	5,9 %	5,9 %
Nákladovost	0,88	0,92	0,93	0,93
Mzdová produktivita	4,62 Kč	4,43 Kč	4,70 Kč	4,21 Kč
Obrat aktiv	0,81	0,59	0,36	0,51
Doba obratu pohledávek	15,7 dnů	38,76 dnů	31,2 dnů	22,25 dnů
Doba obratu závazků	34,6 dnů	82,18 dnů	35,2 dnů	31,85 dnů

Zdroj: vlastní zpracování, vzorce (Vochozka, 2011), (Růčková, 2011)

Zhodnocení výsledků a návrh opatření na úsporu nákladů

Ve sledovaném období 2018 – 2021 vykazovala účetní jednotka různé odchylky v mnoha hodnotách. Před sledovaným obdobím byl výsledek hospodaření v záporných hodnotách. Od roku 2018 se podařilo účetní jednotce se dostat do kladných čísel, které drží dodnes.

Do provozních nákladů s nejvyšším podílem na celkových nákladech byly zaznamenány osobní náklady a výkonová spotřeba, konkrétně náklady na služby a spotřeba materiálu. Ve výnosové části první místo s největším podílem na celkových výnosech obsadila položka tržby z prodeje výrobků a služeb. Po zjištění účetního výsledku hospodaření nastala transformace na základ daně a vyčíslení čistého výsledku hospodaření. Rok 2018 zaznamenal nejvyšší výsledek hospodaření kolem 320 tis. Rok 2019 přinesl nejvyšší propad na 203 tis., kde hlavní příčinou bylo zvýšení osobních nákladů, kde se rozšiřoval kolektiv. Roky 2020 a 2021 byly ovlivněny covidovou pandemií, ale díky státním příspěvkům poskytovaným postiženým podnikům to na výsledek hospodaření nemělo takový vliv.

Po přezkoumání výsledku hospodaření byla aplikována finanční analýza v podobě poměrových ukazatelů. Pro finanční analýzu se vybraly následující ukazatele jako jsou rentabilita tržeb, nákladovost, mzdová produktivita, obrat aktiv, doba obratu pohledávek a doba

obratu závazků. Podle výsledků z jednotlivých ukazatelů, které byly využity při zpracování bakalářské práce, se může celkově zhodnotit, že dopadly přívětivě.

Jestliže chce účetní jednotka evidovat vyšší výsledek hospodaření v následujících letech, měla by nahlídnout na jednotlivé položky provozních nákladů. Jednotlivý výčet opatření jsou pouze teoretického charakteru.

Mezi první návrhy opatření na úsporu nákladů se nabízí snížení v oblasti spotřeby materiálu a energie, kde položkou s vysokým podílem na celkových nákladech je drobný majetek. Podnik každým rokem investuje do drobného majetku pro větší zvelebnění objektu a apartmánů. V některých případech to ani není zas taková potřeba a nutnost pro další investice.

V druhém návrhu na opatření jsou reklamní předměty a reklama. Společnost provozuje svou činnost na trhu již 11 let. Každá letní sezóna je v posledních letech zcela zaplněná a tvoří se rezervace rok a 2 roky dopředu. Letní areál pod názvem Léto v kukuřici si své jméno na trhu v okolí již také získalo.

Poslední teoretické opatření se týká osobních nákladů. Existuje mnoha hotelů a penzionů, který využívají self check-in a check-out kiosky, kde není potřeba, aby seděl recepční dlouhé hodiny a čekal na příjíždějící hosty. V těchto samoobslužných kioscích se může zákazník ubytovat, zaplatit pobyt, případně si zajistit nějaké dodatkové služby, získá přístup do apartmánu a na konci svého pobytu se může sám odubytovat. Pro začátek by to byla vyšší investice, ale postupem času by se tato investice vrátila zpátky do kladného výsledku hospodaření.

Seznam literatury použité v tezích

Růčková, P. (2011). Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi (4., aktualiz. vyd.). Grada Publishing. www.bookport.cz

Vochozka, M. (2011). Metody komplexního hodnocení podniku. Grada Publishing. www.bookport.cz

Zákon o dani z příjmů

www.justice.cz

Další bibliografické údaje

Type of thesis: bachelor

Author: Kristýna ZELINKOVÁ

Academic Year: 2022/2023

Department: Department of Accounting and Finance, Faculty of Economics, University of South Bohemia in Ceske Budejovice, Czech Republic

Thesis supervisor: Ing. Hana Hlaváčková

Number of pages: 56

Language of thesis: CZ

Title of Thesis: Analysis of costs, revenues and profit in a capital company

Annotation: The profit and loss statement is one of the main parts of the financial statements. The building blocks of this statement are costs and revenues, thanks to which the accounting unit determines whether it will be in profit or loss for the given accounting period. However, the tax liability is also important for accounting entities, which is determined in the calculation of the net economic result. On the basis of the financial statements, it is possible to carry out analyzes for companies, thanks to which the companies can continue to manage themselves and reach a profit or a higher economic result in the next accounting periods. Vertical analysis is used for the bachelor's thesis, which compares values in different periods. Subsequently, the values of the indicators from the financial analysis were compared, the results were evaluated and at the same time cost saving measures were proposed.

Key words: the profit and loss statement, costs, revenues, income tax